

Παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης της Τράπεζας για το έτος 2012

Ομιλία του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, κ. Πανίκου Δημητριάδη στη συνέντευξη Τύπου για την παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης της Τράπεζας για το έτος 2012

Λευκωσία, 9 Μαΐου 2013

Σας καλωσορίζω στην παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) για το έτος 2012.

Κατά τη διάρκεια του 2012 είχαμε πολλές σημαντικές εξελίξεις – κυρίως αρνητικές και πρωτόγνωρες – για την κυπριακή οικονομία. Η οικονομική κρίση, με επίκεντρο το τραπεζικό σύστημα βάρυνε και επεκτάθηκε. Η ανεργία αυξήθηκε σημαντικά, αρκετές επιχειρήσεις χρεοκόπησαν και πολλές άλλες αντιμετώπισαν μεγάλα οικονομικά προβλήματα. Οι προοπτικές για το 2013, σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, παραμένουν δυσσώανες.

Όμως, είναι σημαντικό να τονίσω ότι παρά τις δύσκολες αποφάσεις που έχουν ληφθεί για την κυπριακή οικονομία και κατ' επέκταση τους πολίτες, υπάρχει μια άλλη, πιο θετική όψη. Το γεγονός ότι σήμερα η κυπριακή οικονομία βρίσκεται κάτω από την προστασία του Προγράμματος Στήριξης της ΕΕ και του ΔΝΤ σημαίνει ότι έχουν αποφευχθεί καταστροφικά σενάρια, όπως για παράδειγμα η κατάρρευση συστημικών τραπεζών και η άτακτη χρεωκοπία του κυπριακού κράτους, τα οποία αν πραγματοποιούνταν θα οδηγούσαν σε ανυπολόγιστες αρνητικές επιπτώσεις.

Συγκεκριμένα, αποφύγαμε την εκκαθάριση (liquidation) των επηρεαζόμενων τραπεζών, μια ενέργεια που θα έπληττε όχι μόνον το σύνολο των καταθέσεων αλλά και τους δανειολήπτες, οι οποίοι θα εξαναγκάζονταν σε άμεση εξόφληση όλων τους των δανείων. Αντιλαμβάνεστε τις επιπτώσεις που θα δημιουργούνταν για την πραγματική οικονομία από την υλοποίηση τέτοιων σεναρίων.

Σίγουρα, αυτό που έγινε ήταν πολύ επώδυνο για πολλούς καταθέτες, ιδιαίτερα αυτούς που δεν είχαν δάνεια, αφού τα δάνεια συμψηφίστηκαν ή θα συμψηφιστούν. Το 96%, όμως, των καταθετών δεν έχει επηρεαστεί.

Στην Τράπεζα Κύπρου, όπου έχει ήδη γίνει η μετατροπή του 37,5% των ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχές, το 70% της αξίας των καταθέσεων που επηρεάστηκαν αφορούσε κάτοικους εξωτερικού, αφήνοντας έτσι τα κυπριακά νοικοκυριά και επιχειρήσεις ανεπηρέαστα σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι, ίσως, αναμενόταν.

Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι η ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού μας συστήματος δεν επιβαρύνει τις μελλοντικές γενιές με ένα δυσβάστακτο δημόσιο χρέος θα βοηθήσει έτσι ώστε να αποφευχθούν επιπρόσθετα μέτρα λιτότητας στο μέλλον.

Επανερχόμενος στην κυπριακή οικονομία, ο πληθωρισμός, με βάση τον εγχώριο δείκτη τιμών καταναλωτή, κατέγραψε σημαντική επιβράδυνση το 2012 στο 2,4%, από το 3,3% το 2011, αντανακλώντας τον αρνητικό ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης και ιδιαίτερα τις υποτονικές συνθήκες κυρίως στο λιανικό εμπόριο.

Η οικονομική δραστηριότητα κατά το 2012 κατέγραψε σοβαρή συρρίκνωση της τάξεως του 2,4%, κυρίως λόγω της μείωσης της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων. Από την πλευρά της προσφοράς, η μείωση αυτή του ΑΕΠ αντικατοπτρίστηκε πρωτίστως στη πτώση της οικονομικής δραστηριότητας στον κατασκευαστικό κλάδο και τη μεταποίηση, την ίδια στιγμή που και οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες άρχισαν να καταγράφουν ισχνή μεγέθυνση.

Η αύξηση της ανεργίας και η απαιτούμενη δημοσιονομική εξυγίανση που επηρέασαν αρνητικά το διαθέσιμο εισόδημα, καθώς και η εντεινόμενη αβεβαιότητα ως προς τη σύναψη προγράμματος οικονομικής προσαρμογής της Κύπρου κατά τη διάρκεια του υπό ανασκόπηση έτους, επίσης, επέφεραν βαρύ πλήγμα στην οικονομική δραστηριότητα.

Η συνακόλουθη με τις προαναφερθείσες εξελίξεις αύξηση της ανεργίας σε ιστορικά ψηλά επίπεδα, από το 8,9% το τέταρτο τρίμηνο του 2011 στο 12,7% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2012 βάσει της έρευνας εργατικού δυναμικού, αποτελεί αναμφίβολα μια από τις πιο δραματικές πτυχές της κρίσης που διέρχεται η κυπριακή οικονομία.

Παρά τη βελτίωση που καταγράφηκε στο εμπορικό ισοζύγιο λόγω της αδύναμης εγχώριας ζήτησης αλλά και της μείωσης της ροπής για εισαγωγές προϊόντων γενικότερα, το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε κυρίως λόγω της αρνητικής επίδρασης που είχε στο λογαριασμό εισοδημάτων η επιδείνωση των εργασιών των κυπριακών τραπεζών στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στην Ελλάδα. Η σταθεροποίηση της κατάστασης στο λογαριασμό εισοδημάτων κατά το τρέχον έτος, σε συνάρτηση με την περαιτέρω μείωση των εισαγωγών, αναμένεται να συμβάλουν στη σημαντική μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Όσον αφορά το κυπριακό τραπεζικό σύστημα, η κατάσταση είχε επιδεινωθεί σημαντικά από τα μέσα του 2011, κυρίως λόγω των αυξημένων προβλέψεων για τα δανειακά χαρτοφυλάκια στην Ελλάδα και την Κύπρο, καθώς και των απωλειών από την απομείωση του ελληνικού δημόσιου χρέους.

Οι συνεχείς υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης και οι αντίστοιχες υποβαθμίσεις των κυπριακών τραπεζών δημιούργησαν ιδιαίτερο πρόβλημα ρευστότητας στη Λαϊκή Τράπεζα έτσι ώστε από τον Σεπτέμβριο 2011 να αιτηθεί στην ΚΤΚ για παροχή επείγουσας ρευστότητας (ELA).

Να θυμίσω, επίσης, ότι στις αρχές του 2012 είχε επικρατήσει η λανθασμένη, όπως αποδείχτηκε εκ των υστέρων, εντύπωση ότι οι δύο μεγάλες κυπριακές τράπεζες είχαν τη δυνατότητα να εξεύρουν ιδιωτικά κεφάλαια για την ανακεφαλαιοποίηση τους ή να πωλήσουν με κέρδος μέρος των περιουσιακών τους στοιχείων μέχρι τις 30 Ιουνίου 2012.

Στις αρχές Μαΐου 2012, όταν ανέλαβα τα καθήκοντα του Διοικητή της ΚΤΚ, η τότε Διοίκηση της Λαϊκής παραδέχθηκε ότι χρειαζόταν κρατική στήριξη, δεδομένης της αποτυχίας προσέλκυσης ιδιωτών επενδυτών, πιέζοντας το κράτος να γίνει ανάδοχος (underwriter) με την έκδοση νέου κεφαλαίου της τράπεζας, ποσού €1,8 δισ. ευρώ. Με τη διαδικασία αυτή, ουσιαστικά, κρατικοποιήθηκε η Λαϊκή Τράπεζα, με την κυβέρνηση να αποκτήσει το 84% του μετοχικού κεφαλαίου της, με την έγκριση της Βουλής των Αντιπροσώπων. Εμείς στηρίζαμε τη θέση αυτή, έτσι ώστε η τράπεζα να μην καταρρεύσει με όλες τις συνακόλουθες επιπτώσεις για το τραπεζικό σύστημα και το κράτος, έχοντας υποδείξει γραπτώς στο Υπουργείο Οικονομικών ότι το ΕΛΑ βρισκόταν ήδη σε ανησυχητικά υψηλά επίπεδα. Η αβεβαιότητα για την τράπεζα συνέχισε όπως και η δυνατότητα της κυβέρνησης να τη στηρίζει, μέχρι και την ημέρα που επήλθε η καταρχήν συμφωνία με την Τρόικα για το χρηματοπιστωτικό τομέα στις 18 Νοεμβρίου 2012. Δεν θα αναφερθώ περαιτέρω στο θέμα αυτό, σας παραπέμπω στην Ανακοίνωση της ΚΤΚ, στις 30 Μαρτίου 2013, όπου γίνεται εκτενής επεξήγηση για το πώς αυξήθηκε η παροχή έκτακτης ρευστότητας στη Λαϊκή Τράπεζα.

Η Τράπεζα Κύπρου μας διαβεβαίωνε μέχρι και τα μέσα Ιουνίου ότι δε θα χρειασθεί κρατική στήριξη και ότι ήταν θέμα λίγου χρόνου να εικουήσουν κάποια στοιχεία ενεργητικού μέχρι το τέλος Ιουνίου για να ικανοποιήσουν τον κεφαλαιακό δείκτη που απαιτούσε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών. Τα δεδομένα, όμως, άλλαξαν αμέσως μετά τη Γενική Συνέλευση της τράπεζας και η τότε Διοίκηση της τράπεζας μας πληροφόρησε ότι με βάση προκαταρκτικούς υπολογισμούς της, χρειαζόταν στήριξη της τάξεως των €500 εκ.

Οι συνθήκες αυτές, σε συνδυασμό με την αδυναμία του κράτους να προσφέρει οικονομική στήριξη στις τράπεζες, υποχρέωσαν την προηγούμενη κυβέρνηση να υποβάλει αίτηση για οικονομική στήριξη στο Μηχανισμό Στήριξης της ΕΕ και το ΔΝΤ περί τα τέλη Ιουνίου του 2012. Τα υπόλοιπα είναι γνωστά και δεν θα ήθελα να τα επαναλάβω, παρά μόνο να υπενθυμίσω ότι η ΚΤΚ συνέβαλε θετικά στην καταρχήν συμφωνία με την Τρόικα, μεταξύ άλλων, πετυχαίνοντας πρώτη την καταρχήν συμφωνία για το τραπεζικό σύστημα και επισημαίνοντας συνεχώς την ανάγκη άμεσης υπογραφής του Μνημονίου, ούτως ώστε να προχωρήσει η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών το συντομότερο δυνατό.

Η τελική συμφωνία για το Μνημόνιο δεν μπορούσε να ολοκληρωθεί πριν την συμπλήρωση του ανεξάρτητου διαγνωστικού ελέγχου των χαρτοφυλακίων των κυπριακών τραπεζών από το διεθνή οίκο Pimco, με τον οποίο θα προσδιορίζονταν οι κεφαλαιακές ανάγκες των κυπριακών τραπεζών, όρος που προβλεπόταν στο Μνημόνιο. Το πόρισμα Pimco κατατέθηκε την 1^η Ιανουαρίου 2013 ενώ η χώρα βρισκόταν σε προεκλογική περίοδο και ως εκ τούτου η Τρόικα διέκοψε τη διαπραγμάτευση με τις κυπριακές Αρχές μέχρι τις αρχές Μαρτίου 2013.

Να υπενθυμίσω ότι τα δεδομένα που είχαμε ενώπιόν μας, με βάση το αρχικό Μνημόνιο Συναντίληψης του Νοεμβρίου 2012, ήταν ότι θα λαμβάναμε €10 δισ. ευρώ για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών μας. Η ΚΤΚ είχε προετοιμάσει λύσεις αναδιάρθρωσης για το χρηματοπιστωτικό τομέα στη βάση αυτών των δεδομένων. Θυμίζω ότι το ποσό οικονομικής στήριξης από το Μνημόνιο Συναντίληψης ήταν €17 δισ., τον περασμένο Νοέμβριο.

Κατά τη συνεδρίαση του Eurogroup στις 15 Μαρτίου, οι Υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης ενημέρωσαν την κυβέρνηση ότι η συνολική χρηματοδότηση θα περιοριζότο σε μόνο €10 δισ. για το κράτος και ότι τα χρήματα αυτά δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθούν για την ανακεφαλαιοποίηση της Λαϊκής ή της Τράπεζας Κύπρου, ανατρέποντας τα μέχρι τότε δεδομένα και σχεδιασμούς.

Η τελική πολιτική απόφαση του Eurogroup στις 25 Μαρτίου 2013, περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, τη λήψη μέτρων εξυγίανσης στις δύο μεγάλες τράπεζες, με βάση τις πρόνοιες του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και άλλων ιδρυμάτων Νόμου, ο οποίος ψηφίστηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων με τη διαδικασία του κατεπείγοντος στις 22 Μαρτίου 2013. Τα μέτρα αφορούν, μεταξύ άλλων, την πώληση των ελληνικών εργασιών των κυπριακών τραπεζών, το διαχωρισμό της Λαϊκής Τράπεζας σε «καλή» και «κακή» τράπεζα και τη συγχώνευση της «καλής» Λαϊκής με την Τράπεζα Κύπρου, καθώς και την αναγκαστική μετατροπή μέρους των ανασφάλιστων καταθέσεων της Τράπεζας Κύπρου σε μετοχές. Τα μέτρα εξυγίανσης που έχουν ληφθεί στόχευαν στην αποφυγή χρεοκοπίας των τραπεζών και την ολική προστασία των ασφαλισμένων καταθέσεων μέχρι €100.000 καθώς και ορισμένων άλλων κατηγοριών ανασφάλιστων καταθέσεων π.χ. δήμους, κοινοτικά συμβούλια, γενική κυβέρνηση.

Αναγνωρίζουμε ότι οι μεταρρυθμίσεις που έγιναν στην Κύπρο είναι πρωτόγνωρες για οποιοδήποτε τραπεζικό σύστημα, έχουν αναμφίβολα επηρεάσει σημαντικά τους ανασφάλιστους καταθέτες των τραπεζών, την πραγματική οικονομία και ιδιαίτερα τον τομέα των διεθνών δραστηριοτήτων. Η ΚΤΚ υλοποίησε τις αποφάσεις του Eurogroup με εύτακτο τρόπο και σε ασφυκτικά χρονικά περιθώρια. Γι' αυτό επιτρέψτε μου στο σημείο αυτό, να εκφράσω για ακόμα μια φορά τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες στο προσωπικό της ΚΤΚ που άοκνα, με υποδειγματικό ζήλο και υπευθυνότητα, εργάστηκαν νυχθημερόν και έφεραν σε πέρας τα δύσκολα αυτά καθήκοντα, εις βάρος της προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής. Χωρίς τη συμβολή τους δεν θα μπορούσαμε να ανταποκριθούμε αποτελεσματικά στον κρίσιμο ρόλο που αναλάβαμε για τη διάσωση του τραπεζικού συστήματος και κατ' επέκταση της κυπριακής οικονομίας.

Εκ των πραγμάτων, δεν υπάρχει εναλλακτική επιλογή για την Κεντρική Τράπεζα από το να συνεχίσει να εργάζεται, στη βάση των πολιτικών αποφάσεων που λήφθηκαν στο Eurogroup, για την ολοκλήρωση της εφαρμογής των μέτρων εξυγίανσης σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών ούτως ώστε να επιτευχθεί η αναδιάρθρωση του τραπεζικού συστήματος και να διασφαλιστεί η απαιτούμενη χρηματοοικονομική σταθερότητα το συντομότερο δυνατό.

Η πρόσφατη συμφωνία, λοιπόν, μεταξύ Κύπρου και Τρόικας για το Μνημόνιο Συναντίληψης και η επικύρωση της από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τα κοινοβούλια άλλων χωρών της Ευρωζώνης οριοθετεί το πλαίσιο εντός του οποίου θα επιτευχθεί η απαιτούμενη προσαρμογή του τραπεζικού συστήματος και της κυπριακής οικονομίας, ενώ ταυτόχρονα θέτει τις βάσεις για απάμβλυνση της αβεβαιότητας που επικρατεί τον τελευταίο καιρό, ιδιαίτερα μετά τον αποκλεισμό της Κύπρου από τις αγορές το Μάιο του 2011. Ήδη, ένα πολύ θετικό αποτέλεσμα της επικύρωσης του Μνημονίου Συναντίληψης αποτελεί και η πρόσφατη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ για αποδοχή των ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας ως αποδεκτή εξασφάλιση για πράξεις νομισματικής πολιτικής.

Η σημερινή κατάσταση την οποία καλούμαστε να διαχειριστούμε, όπως είναι αντιληπτό από όλους μας, δεν προέκυψε σε μια νύκτα. Ήταν αποτέλεσμα μιας σειράς χρόνιων λαθών και παραλείψεων, όπως για παράδειγμα, ο υπερ-διπλασιασμός του μεγέθους του τραπεζικού συστήματος κατά την περίοδο 2006-2011, η αλόγιστη επέκταση των τραπεζών στο εξωτερικό με τρόπο που δημιούργησε δυνητική υποχρέωση στο κράτος, οι τεράστιες επενδύσεις σε ομόλογα του ελληνικού δημοσίου, οι χαλαρώσεις στη χορήγηση δανείων τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό που συχνά παρουσίαζαν αδυναμίες στην αξιολόγησή τους, όπως προκύπτει και από την έκθεση της Pimco. Ωστόσο, δεν είμαι εδώ για να επιρρίψω ευθύνες. Στο σημείο αυτό, επιτρέψτε μου να προβώ στην ακόλουθη διαπίστωση, την οποία θεωρώ πολύ σημαντική: Αν η ΚΤΚ δεν στήριζε τις δύο μεγάλες τράπεζες με την αναγκαία ρευστότητα, τότε αυτές θα οδηγούνταν σε άτακτη χρεωκοπία και εκκαθάριση, ενεργοποιώντας άμεσα το Ταμείο Προστασίας Καταθέσεων, τα κεφάλαια του οποίου, όπως είναι γνωστό, δεν θα επαρκούσαν με αποτέλεσμα η υποχρέωση αποπληρωμής των ασφαλισμένων καταθέσεων να οδηγούσε το ίδιο το κυπριακό κράτος σε άτακτη χρεωκοπία με καταστροφικές συνέπειες για τη χώρα μας, όπως έχω υποδείξει και στην αρχή της ομιλίας μου. Παρά την έντονη κριτική, επισημαίνω ότι το ELA διαδραμάτισε (και συνεχίζει να διαδραματίζει) σταθεροποιητικό ρόλο, επιτρέποντας την εύρυθμη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος κατά την περίοδο των διαπραγματεύσεων για το κυπριακό μνημόνιο.

Να προσθέσω, επίσης, ότι η ΚΤΚ λειτουργώντας ως Αρχή Εξυγίανσης υλοποίησε με εύτακτο τρόπο και με τη σύμφωνη γνώμη της κυβέρνησης αυτά τα οποία η κυβέρνηση συμφώνησε στο Eurogroup δηλαδή, επαναλαμβάνω, την πώληση των ελληνικών υποκαταστημάτων, το διαχωρισμό της Λαϊκής Τράπεζας σε «καλή» και «κακή» τράπεζα και τη συγχώνευση της «καλής» Λαϊκής με την Τράπεζα Κύπρου.

Αναφορικά τώρα με τα ελεγμένα οικονομικά αποτελέσματα για το 2012 τα οποία αποτελούν μέρος της Ετήσιας Έκθεσης, σημειώνω ότι η ΚΤΚ, ενισχύοντας τον κρατικό προϋπολογισμό, έχει μεταφέρει ποσοστό 80% του καθαρού κέρδους της στη Δημοκρατία όπως καθορίζεται στους περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους. Το ποσό το οποίο έχει ήδη μεταφερθεί στις 26 Μαρτίου 2013 στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ανέρχεται σε €89 εκατ. από το συνολικό καθαρό κέρδος, σε σύγκριση με €13,2 εκατ. το 2011. Θα πρέπει, παράλληλα, να σημειωθεί ότι, πριν τον καθορισμό του καθαρού κέρδους της ΚΤΚ για το 2012, ποσό ύψους €185 εκατ. το οποίο προέρχεται από τους

τόκους της παροχής έκτακτης βοήθειας ρευστότητας στη Λαϊκή, και δεδομένου ότι οι κίνδυνοι που συνοδεύουν την παροχή έκτακτης βοήθειας ρευστότητας βαραίνουν τον ισολογισμό της ΚΤΚ, για την όσο το δυνατό μεγαλύτερη διασφάλιση της οικονομικής ανεξαρτησίας της Τράπεζας, με απόφαση του ΔΣ, έχει μεταφερθεί σε λογαριασμό πρόβλεψης έναντι κινδύνων της αγοράς.

Καταληκτικά, πιστεύω ότι παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν, η αποφασιστική εφαρμογή των μέτρων του Μνημονίου, ανεξαρτήτως των βραχυπρόθεσμων αρνητικών επιπτώσεων τους, αποτελεί μονόδρομο προκειμένου η χώρα μας να επιστρέψει σε τροχιά διατηρήσιμης ανάπτυξης με υγιή δημόσια οικονομικά και χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Presentation of the Annual Report of the Bank for the year 2012

Speech by the Governor of the Central Bank of Cyprus, Mr. Panicos Demetriades at the press conference for the presentation of the Annual Report of the Bank for the year 2012.

Nicosia, May 9, 2013

I welcome you to the annual presentation of the Central Bank of Cyprus, (CBC) Annual Report for the year 2012.

During 2012 we had several important developments - mainly negative and unprecedented - for the Cypriot economy. The economic crisis, focusing on the banking system deepened and expanded. Unemployment increased significantly, many businesses went bankrupt and many others faced serious economic problems. The outlook for 2013, in the short term remains bleak.

However, it is important to emphasize that despite the difficult decisions that have been taken for the Cypriot economy and by extension the citizens, there is another, more positive side. The fact that today the Cypriot economy is under the protection of EU Stability Mechanism and the IMF means that we have avoided catastrophic scenarios such as the collapse of the systemic banks and the disorderly bankruptcy of the Cypriot state, which if had been realized would have led to incalculable negative effects.

Specifically, we avoid liquidation (liquidation) of the affected banks, an action that would have affected not only the total deposits but borrowers, as well, who would have been forced to immediately pay off all their loans. You realize the impact this would have caused to the real economy from the implementation of such scenarios.

Certainly, what happened was very painful for many depositors, especially those who did not have loans, since the loans were offset or will be. 96% of depositors however have not been affected.

Already, in Bank of Cyprus, 37.5% of uninsured deposits have been converted into shares, 70% of the value of deposits affected concerned foreign residents, thus, leaving the Cypriot households and businesses unaffected to a greater degree than perhaps, expected.

Additionally, the fact that the recapitalization of our banking system does not burden future generations with an unsustainable public debt will help in order to avoid additional austerity measures in the future.

Returning to the Cypriot economy, inflation, based on the domestic consumer price index recorded a significant slowdown in 2012 to 2.4% from 3.3% in 2011, reflecting the negative growth rate and very subdued conditions mainly in retail trade.

Economic activity in 2012 recorded a severe contraction of 2.4%, mainly due to the decrease in private consumption and investments. On the supply side, the reduction in GDP primarily reflected the fall in economic activity in the construction sector and processing, at the same time and financial services began to record weak growth.

Rising unemployment and the required fiscal consolidation negatively impacted disposable income as well, as, the increasing uncertainty regarding the conclusion of the economic adjustment program of Cyprus during the year under review also brought a heavy blow to economic activity.

The concurrent developments of the aforementioned increased unemployment at historically high levels, from 8.9% in the fourth quarter of 2011 to 12.7% in the corresponding quarter of 2012 based on the labor force survey, is undoubtedly one of the most dramatic aspects of crisis that the Cypriot economy is experiencing.

Despite the improvement recorded in the trade balance due to weak domestic demand and the reduction for imports in general, the deficit in the current account increased mainly due to the negative impact that had on the income revenue account the deterioration of the Cypriot banks' operations overseas and especially in Greece. The stabilization of the situation in the income account in the current year, in line with the further reduction in imports is expected to contribute to significant reduction of the deficit in the current account.

Regarding the Cyprus banking system, the situation had deteriorated significantly since mid-2011, mainly due to higher forecasts for loan portfolios in Greece and Cyprus, as well as losses from the impairment of Greek government debt.

The continuous credit rating downgrading of Cyprus by international credit rating agencies and their respective downgrades of the Cypriot banks have created special liquidity problem in the Popular Bank of Cyprus so that as, of September 2011 to request the CBC to provide emergency liquidity (ELA).

Please allow me to remind you that, in early 2012 the erroneous notion had prevailed, as it turned out in retrospect, that, the two biggest Cypriot banks were able to find private funds for their recapitalization or to sell at a profit a part of their assets up until June 30, 2012.

In early May 2012, when I took over the duties of Governor of the CBC, the then Administration of Popular [Bank of Cyprus] admitted that they needed government support, given their failure in attracting private investors, pressuring the state to become a guarantor (underwriter) by issuing new capital to the bank, in the amount of €1,8 bn. euros. With this procedure the Popular Bank of Cyprus, was essentially nationalized with the government to acquiring 84% of the share capital, with the approval of the House of Representatives. We supported this position, so that the bank does not collapse with all the ensuing consequences for the banking system and the state, having indicated in writing to the Ministry of Finance that the ELA was already alarmingly high. The uncertainty for the bank continued as well as the ability of the government being able to support it, until the day that the initial agreement with the Troika for the financial sector was reached on November 18, 2012. I will not comment further on this issue, I refer you to the notification of the CBC on March 30, 2013, which includes a comprehensive explanation of how the provisions of emergency liquidity to Popular Bank of Cyprus were increased.

The Bank of Cyprus had assured us that until the middle of June that it did not require government support and that it was a matter of time of selling some assets up until the end of June to meet the capital ratio requirements set by the European Banking Authority. The data, however, changed immediately after the General Meeting of the bank and the-then management of the bank informed us that on the basis of preliminary calculations, it needed support in the order of €500 million.

These conditions, coupled with the inability of the state to provide financial support to banks, forced the previous government to apply for financial support to the EU Stability Mechanism and the IMF in late June 2012. The rest is known and I do not want to repeat them, but only to remind you that the CBC had contributed positively to the Preliminary - agreement with the Troika, inter alia, achieving the first agreement in principle for the banking system and constantly stressing the need for immediate signature of the Memorandum so that the recapitalization of banks commence as soon as possible.

The final agreement on the memorandum could not be completed before the completion of the independent audit of the Cypriot banks' portfolios by the international firm Pimco, in which it would have identified the capital needs of Cypriot banks, as foreseen in the Memorandum. The findings of the Pimco report were submitted on January 1, 2013 while the country was in a pre-election period and therefore the Troika stopped negotiating with the Cypriot authorities up until the beginning of March 2013.

Let me remind you that the data that we had before us, based on the November 2012 initial Memorandum of Understanding, was that we would receive €10 billion euros to recapitalize our banks. The CBC had prepared restructuring solutions for the financial sector based on these data. I remind you that the amount of financial support by the Memorandum of Understanding was €17 billion as of last November.

During the Eurogroup meeting on March 15, the Finance Ministers of the Eurozone informed the government that the total funding will be confined to only €10 billion for the country and that this money could not be used to recapitalize Popular Bank of Cyprus or the Bank of Cyprus, thus overturning the then expectations and plans.

The final political decision of the Eurogroup on March 25, 2013, included, inter alia, the adoption of reorganization measures for the two large banks, based on the provisions of the resolution measures of Financial and other institutions law, passed by the House of Representatives as an emergency procedure on March 22, 2013. The measures concerned, inter alia, the sale of the Greek operations of Cypriot banks, the division of Popular Bank of Cyprus into a "good" and "bad" bank and the merger of the "good" "Laiki" Popular Bank of Cyprus with the Bank of Cyprus, as well as the mandatory conversion of a part of the uninsured deposits of Bank of Cyprus into shares. The reorganization measures taken aimed at preventing bankruptcy of banks and total protection of insured deposits up to €100.000 and certain other categories of uninsured deposits i.e. municipalities, community councils, and general government.

We recognize that the reforms undertaken in Cyprus were unprecedented for any banking system, undoubtedly had a significant effect on the uninsured depositors of the banks, the real economy, especially in the field of international business. The CBC has implemented the decisions of the Eurogroup in an orderly manner and within tight deadlines. Therefore, allow me at this point to express once again my sincere thanks to the CBC staff who, tirelessly and with exemplary zeal and responsibility worked day and night and made it through these difficult tasks, to the detriment of their personal and family life. Without their contribution we could not respond effectively to the critical role they undertook to rescue the banking system and to an extent the Cypriot economy.

In fact, there is no alternative choice for the Central Bank than from continuing to work on the basis of political decisions taken at the Eurogroup, to complete the implementation of reorganization measures in cooperation with the Ministry of Finance in order to achieve the restructuring of the banking system and to ensure the necessary financial stability as soon as possible.

The recent agreement between Cyprus and Troika for the Memorandum of Understanding and its ratification by the House of Representatives and the Parliaments of other member Eurozone countries defines the framework within which to achieve the necessary adjustments of the banking system and of the economy, while laying the foundation for the alleviation of the uncertainty that has existed lately, especially after the exclusion of Cyprus from accessing the markets in May of 2011. Already, a very positive result of the ratification of the Memorandum of Understanding is the recent decision of the Board of Directors of the ECB to accept the bonds of the Republic of Cyprus as eligible collateral for monetary fiscal policy operations.

The current situation, in which we are called upon to manage as well understood by all of us, was not created overnight. It was the result of a series of chronic errors and omissions, for example, the exponential increase in the size of the banking system during the period of 2006-2011, the reckless expansion of banks abroad in a way that created a potential obligation on the state, the huge investment in bonds of the Greek government. The relaxations in lending both in Cyprus and abroad which frequently exhibited weaknesses as evidenced in the evaluation report by Pimco. However, I am not here to assign blame. At this point, allow me to make the following statement, which I consider very important: If the CBC had not supported the two major banks with the necessary liquidity, then they would have been driven to a disorderly bankruptcy and liquidation directly activating the Deposit Protection Fund, the funds of which, is well known, were not adequate resulting in the mandatory repayment of the insured depositors thus triggering the Cypriot state to disorderly bankruptcy with disastrous consequences for our country, as I have indicated in the beginning of my speech. Despite strong criticism, I point out that the ELA played (and still plays) a stabilizing role, allowing the proper functioning of the banking system during the negotiations on the Cyprus memorandum.

Additionally, the CBC operating as a Resolution Authority implemented in an orderly manner and with a common understanding with the government that which the government agreed upon in the Eurogroup, that, I repeat, the sale of Greek branches, the separation of the Popular Bank of Cyprus to a "good" and a "bad" bank and the merger of the "good" Popular Bank of Cyprus with the Bank of Cyprus.

In reference to the audited financial results for 2012 which are part of the Annual Report, I, note that CBC strengthening the national fiscal budget, transferred 80% of its net profits to the national account as is prescribed by the Laws of the Central Bank of Cyprus. The amount which has been transferred as of March 26, 2013 the Consolidated Fund of the Republic amounted to €89 million from the total net profit, compared to €13.2 million in 2011. Concurrently, it should be noted that prior to determining the net profit of the CBC for the year 2012, an amount of €85 million, which was derived from the earned interest of providing emergency liquidity aid to Popular Bank of Cyprus and given risks which accompany the emergency liquidity assistance burdening the balance sheet of the CBC, for the greatest possible assurance of the economic independence of the Bank, by decision of the BoD, has been transferred to an risk management account shielding it against the dangers of the market.

In concluding, I believe that despite of the difficulties which exist, the determined implementation of the MoU measures, regardless of short-term negative effects, is a must in order for our country to return to a sustainable growth path with healthy public finances and financial stability.